

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Yhteisöllisen asumisen asiakasmaksut

Aluevaltuusto 16.10.2023

Kunnan asuntosuunnittelu

Asuntopoliittisen kehittämishojelman (2020) mukaisesti asuntosuunnittelun lähtökohtana tulee olla joustavuus, jossa huomioidaan asukkaiden erilaiset toiveet ja tarpeet, asuntojen toimivuus sekä esteettömyys ja muunneltavuus. Lisäksi asuntosuunnittelun tulisi tukea yhteisöllisiä asuinalueita. Esimerkiksi asukasyhdistystoiminta ja asukastuvat ovat osa kunnan tukemaa yhteisöllistä toimintaa.

Asumistarpeita tulee kartoittaa alkuvaiheessa sekä arvioida millaisia ovat tulevaisuuden asumistarpeet ja kuinka niihin voidaan varautua. Tämä on tärkeää, jotta löytyy riittävästi asukkaita ja suunnitelmissa oleva asuminen vastaa heidän tarpeisiinsa (Paavolainen T 2021). Asumisen voi toteuttaa eri tavoin monipuolisten hallintamuotojen avulla (Ympäristöministeriö 2020b).

Näitä asumismuotoja on olemassa Pohteen alueella, esimerkiksi senioriasuminen ja yhteisöasuminen. Asiakkaat voivat hakeutua asumaan vapaasti itsemaksavina. Yhteisöllisyyttä on myös näissä asumismuodoissa järjestetty monella tavalla.

Nämä asumismuodot eivät ole Pohteen järjestämisvastuuseen kuuluvaa sosiaali- ja terveystalveta.

Yhteisöllinen asuminen lainsäädännössä

Yhteisöllistä asumista myönnetään sosiaalihuoltolain 21 b § (26.8.2022/790) mukaisesti.

”Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.”

Yhteisöllinen asuminen korvaa sosiaalihuoltolain (21 §) mukaisen palveluasumisen. *”Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut.”*

21 § ([26.8.2022/790](#))

Tilapäinen asuminen

Tilapäistä asumista järjestetään henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee asumisensa järjestämisessä hyvinvointialueen lyhytaikaista, kiireellistä apua.

21 a § ([26.8.2022/790](#))

Tuettu asuminen

Tuetulla asumisella tarkoitetaan itsenäistä asumista, jota tuetaan sosiaaliohjauksella.

Tuettua asumista järjestetään henkilölle, joka erityisestä syystä tarvitsee hyvinvointialueen apua tai tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä.

21 b § ([26.8.2022/790](#))

Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asukkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hoidon ja huolenpidon tarpeensa kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi.

21 c § ([26.8.2022/790](#))

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Ympäri vuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa hoivakodissa, palvelukodissa tai vastaavassa asumisyksikössä, jossa

Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa asuminen ja palvelut järjestetään erikseen.

Yhteisöllisessä asumisessa tarjotaan sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa ja asiakkaan tarvitsemat muut palvelut järjestetään asiakkaalle palvelutarpeen arvioinnin, asiakassuunnitelman ja päätöksen mukaisesti.

Asiakkaan tarvitsemat muut palvelut toteutetaan erikseen asiakkaan tarvetta vastaavasti kotihoitona ja muina kotiin annettavina sosiaalipalveluina.

Palveluja voi tuottaa esimerkiksi yksi tai useampi yksikön ulkopuolinen yksityinen tai julkinen palveluntuottaja. Eri asiakasryhmien palvelutarpeet voivat poiketa toisistaan palvelujen tavoitteiden, sisällön ja määrän suhteen.

(lähde: Valviran ja aluehallintoviraston koulutusmateriaali)

Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllistä asumista voidaan järjestää tavalliseen asuntokantaan kuuluvassa asunnossa tai esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa asiakkaan hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto.

Tavoitteena on, että asiakas pystyy asumaan omassa kodissaan, kykenee henkilökunnan ohjauksen tuella selviytymään arkielämän toimista ja osallistumaan sosiaaliseen elämään.

Asiakkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa, jota varten on tarkoitukseen soveltuvat tilat ja asiakkaat pystyvät niitä tosiasiallisesti hyödyntämään.

(lähde: Valviran ja aluehallintoviraston koulutusmateriaali)

Yhteisöllisen asumisen palvelun sisältö

Yhteisöllisen asumisen palveluun kuuluu **sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta (SKET)** ja asiakkaan ohjaus. Yhteisöllisyyttä tukevana toimintana järjestetään fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja henkistä toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää toimintaa, jossa on huomioitu asiakkaiden toiveet.

Yhteisöllinen toiminta on arkea rikastuttavaa toimintaa ja tuo arkeen sisältöä. Yhteisöllinen toiminta on useimmiten ryhmämuotoista ja tukee osallistujien keskinäisiä suhteita sekä kannustaa oma-aloitteisten ryhmien muodostumiseen. Toimintaa järjestetään vaihtelevasti sisä- ja ulkotiloissa.

Yhteisöllistä toimintaa ohjaa ja koordinoi tehtävään nimetty kokoaikainen yhteisöllisen toiminnan koordinaattori tai vastaava työntekijä.

Palveluntuottaja huolehtii, että yhteisöllisestä toiminnasta laaditaan toimintasuunnitelma ja sen lisäksi viikkokohtainen ohjelma. Palveluntuottaja vastaa, että toiminnan toteutumista seurataan ja dokumentoidaan sekä kehitetään säännöllisesti.

Muut mahdolliset asiakkaalle myönnettävät palvelut

Palvelutarpeenarvion perusteella asiakkaalle voidaan myöntää yhteisöllisen asumisen lisäksi muun muassa seuraavia palveluita, jos palveluiden myöntämisen perusteet täyttyvät:

- Sosiaaliohjaus
- Sosiaalinen kuntoutus
- Avustajapalvelu
- Kotihoito
- Omaishoidon tuki
- Tukipalveluja, joita voivat olla:
 - ateriapalvelu
 - vaatehuoltopalvelu
 - siivouspalvelu
 - asiointipalvelu
 - kylvetyspalvelu
 - osallisuutta tukeva palvelu (esimerkiksi työ- ja päivätoiminta vammaisten henkilöiden henkilökohtainen apu jne.)
- Turvapalvelu
- Liikkumista tukevat palvelut (ml. saattajapalvelut)
- Mielenterveystyö sosiaalihuollossa
- Päihdetyö

Etäkontakteja varten palveluntuottajan on varmistettava, että asiakkaalla on yhteydenpidon edellyttämä väline ja valmius sen käyttöön.

Asiakasmaksut yhteisöllisessä asumisessa

Asiakasmaksun perusteet

- Yhteisöllisestä asumisesta ei säädetä erikseen asiakasmaksulaissa tai –asetuksessa vaan on sovellettava jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksutaulukkoa sekä palvelukohtaisia hintoja
- Sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan palvelu on asiakasmaksulain 10 h §:n mukaista asumista tukevaa palvelua, josta hyvinvointialue voi periä asiakkaalta kohtuullisen maksun.
- Hyvinvointialueyhtiö (Hyvil): *”Lähtökohtana on, ettei yhteisölliseen asumiseen ei sinällään sisälly palvelua, vaan kyse on hyvinvointialueen järjestämästä asumisesta esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa asiakkaan hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asiakkaalle on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Palvelut tulevat muiden säännösten ja myöntämisen perusteiden sekä hinnastojen mukaisesti.”*

Yhteisöllisen asumisen asiakkaan maksujen kokonaisuus

- Asiaksmaksu koostuu eri palveluista, jotka voivat olla tulosidonnaisia tai tasasuuruisia
- Yhteisöllisen asumisen asiakasmaksut koostuvat kotihoidon ja muiden mahdollisten palveluiden asiakasmaksusta
 - Kotihoidon ja tukipalveluiden asiakasmaksut on vahvistettu aluevaltuustossa 17.4.2023 § 60 ja § 61
- Perusmaksu sosiaalista kanssakäymistä edistävästä toiminnasta (sket-maksu).
- Asiakas maksaa asumisesta erilliset kustannukset.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä maksu

Sosiaalista kanssakäymisestä edistävästä toiminnasta peritään asiakkailta perusmaksu, jonka suuruudeksi esitetään 70 €/kuukaudessa, johon tehdään vuosittain indeksitarkistus elinkustannusindeksin mukaisesti.

Maksu sisältää: käyttöoikeudet asiakkaiden yhteisiin tiloihin, korvaus yhteisöllisestä toiminnasta, asioiden ja tarvikkeiden maksu.

Aluevaltuustolle päätettäväksi:

1. Esitetään, että sosiaalista kanssakäymisestä edistävästä toiminnasta peritään asiakkailta perusmaksu, jonka suuruus on 70 €/kuukaudessa, johon tehdään vuosittain indeksitarkistus elinkustannusindeksin mukaisesti 1.11.2023 alkaen.
2. Mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden maakunnallinen hankinta on käytössä, seuraava kilpailutus vuonna 2024. Näiden asiakkaiden toimeentulon turvaamiseksi on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella (aluevaltuuston päätös 31.1.2023 §) laskennalliseksi käyttövaraksi yhteisöllisessä asumisessa määritelty 792,11 € (vuonna 2023). Esitetään, että käyttövaraa tai asiakasmaksun määräytymisperustetta ei muuteta tälle asiakasryhmälle nykyisen hankinnan voimassaolon ajalle.
3. Esitetään, että vähimmäiskäyttövara yhteisöllisessä asumisessa tuodaan tarvittaessa päätöksentekoon, kun on tiedossa, kuinka palvelu järjestetään eri asiakasryhmille.

Kiitos!